

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 482/2014-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. septembra 2014 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti Slovenská sporiteľňa, a. s., Tomášikova 48, Bratislava, zastúpenej advokátom JUDr. Romanom Kvasnicom, advokátska kancelária JUDr. Roman Kvasnica, advokát, s. r. o., Sad A. Kmeťa 24, Piešťany, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3 Co 284/2014 z 26. júna 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti Slovenská sporiteľňa, a. s., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. júla 2014 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti Slovenská sporiteľňa, a. s., Tomášikova 48, Bratislava (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“)

a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 Co 284/2014 z 26. júna 2014.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka bola v procesnom postavení žalovanej účastníčkou občianskeho súdneho konania o určenie neplatnosti výpovede zo zmluvy o poskytovaní plnenia z *„Podporného dôchodkového fondu Slovenskej sporiteľne, a. s.“* vedeného Okresným súdom Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 14 C 103/2010. Okresný súd v rozsudku z 19. apríla 2011 okrem iného uviedol, že *„zmluva bola uzavretá platne na dobu určitú neurčitého trvania, preto nemohla byť ukončená zo strany odporcu výpoveďou... v zmysle § 582 Obč. zák., v dôsledku čoho je takáto výpoveď neplatná“*, a s ohľadom na uvedené zaviazal sťažovateľku zaplatiť žalobkyni sumu 134,10 € s príslušenstvom. Proti uvedenému rozsudku okresného súdu podala sťažovateľka v zákonnej lehote odvolanie, na základe ktorého krajský súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil.

Sťažovateľka namieta, že krajský súd ako odvolací súd sa v napadnutom rozsudku v rozpore so zákonom nevysporiadal s jej argumentáciou, ktorá mala podľa nej pre vec podstatný význam. Konkrétne ide najmä o argumentáciu odôvodňujúcu *„to, že súčasťou platných právnych predpisov je aj hmotno-právne ustanovenie § 27 ods. 8 Zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách, ktoré sa vzťahuje na všetky právne vzťahy uzatvárané bankou, a nie je žiadnym právnym predpisom vylúčené použitie tohto ustanovenia na právne vzťahy banky, a pretože toto ustanovenie zakazuje banke určité typy zmlúv uzatvárať, tak s použitím § 119 ods. 3 Zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách, veta za bodkočiarkou, nemôže banka pokračovať v plneniach skôr uzavretých zmlúv tohto typu (výslovne je táto nepravá retroaktivita zákona stanovená v § 116 Zákona č. 483/2001 Z. z. zákona o bankách).“*

Poukazujúc na § 27 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom do 31. júla 2014 (ďalej len „zákon o bankách“), ktorý ustanovuje bankám zákaz uzatvárať také zmluvy, z ktorých nemajú primerané protiplnenie (napr. zmluva o dôchodku), stalo sa podľa sťažovateľky plnenie z takýchto skoršie

uzatvorených zmlúv zákonom zakázané. Sťažovateľka uvádza, že to nespôsobuje spätnú neplatnosť uvedených zmlúv, ale dodatočnú nemožnosť plnenia, čo sa vzťahuje podľa platnej právnej úpravy aj na skôr vzniknuté právne vzťahy (§ 116 zákona o bankách).

Sťažovateľka ďalej namieta nevysporiadanie sa krajského súdu s tou jej argumentáciou, podľa ktorej sa na vec „*má použiť Zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách, pretože zákon o bankách upravuje okrem bankových činností aj iné činnosti banky, upravuje celé postavenie banky, podľa § 1 Zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách tento zákon upravuje niektoré vzťahy súvisiace so vznikom, s organizáciou, riadením, podnikaním a so zánikom bánk so sídlom na území Slovenskej republiky a niektoré vzťahy súvisiace s pôsobením zahraničných bánk na území Slovenskej republiky na účel regulácie a kontroly bánk, pobočiek zahraničných bánk a iných subjektov s cieľom bezpečného fungovania bankového systému. Skutočnosť, že aj v tejto veci ide o vzťahy súvisiace s organizáciou, riadením, resp. podnikaním žalovaného – banky so sídlom na území Slovenskej republiky (teda vzťahy vymenované v ustanovení § 1 zákona o bankách), je preukázaná v konaní vykonaným dôkazom, a to Štatútom Podporného dôchodkového fondu Slovenskej štátnej sporiteľne, ktorý bol účinný od 1.7.1993, v ktorého čl. I sa uvádza, že Podporný dôchodkový fond Slovenskej štátnej sporiteľne (SŠTSP) slúži... na podporu stabilizácie pracovníkov SŠTSP. Teda ide pri tejto zmluve o dôchodku o úpravu vzťahu súvisiaceho s organizáciou, riadením, resp. podnikaním žalovaného – banky.*“.

Podľa názoru sťažovateľky v danej veci „*ide o zjavnú arbitrárnosť a neodôvodnenosť*“ napadnutého odvolacieho rozsudku krajského súdu dodávajúc, že „*ak súd pri odôvodňovaní rozhodnutia nepostupuje spôsobom, ktorý záväzne určuje § 157 ods. 2 O. s. p., dochádza nielen k tomu, že rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov alebo pre ich nezrozumiteľnosť, ale aj k tomu, že základné právo na súdnu ochranu nie je naplnené reálnym obsahom. Odôvodnenie rozhodnutia dovoľuje účastníkom konania posúdiť, ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné procesné predpisy a akými úvahami sa správal pri svojom rozhodovaní vo veci samej. Odôvodnenie rozhodnutí súdov tvorí v tomto smere súčasť spravodlivého procesu a zodpovedá základnému právu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru...*“.

Za postup nezlučiteľný so zásadou spravodlivosti konania považuje sťažovateľka taký postup odvolacieho súdu, keď sa jeho rozhodnutie nezaoberá „*odvolaním brojacim práve proti dôvodom uvedeným v rozhodnutí súdu prvého stupňa*“. K namietanému porušeniu v petite sťažnosti uvedených práv došlo podľa sťažovateľky neodôvodnením napadnutého rozsudku v súlade s § 157 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“).

Na základe uvedeného sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd rozhodol, že napadnutým rozsudkom krajského súdu bolo porušené jej základné právo na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy a jej právo na spravodlivé súdne konanie zaručené čl. 6 ods. 1 dohovoru, aby napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a aby uložil krajskému súdu (sťažovateľka nesprávne uvádza Najvyšší súd Slovenskej republiky, pozn.) povinnosť nahradiť sťažovateľke trovy konania pred ústavným súdom.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Za zjavne neopodstatnenú možno považovať sťažnosť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. O zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide preto vtedy, ak pri jej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, II. ÚS 98/06, III. ÚS 198/07, IV. ÚS 27/2010).

Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu, ktorým krajský súd v odvolacom konaní potvrdil rozsudok okresného súdu ako súdu prvého stupňa. Podstatou sťažnosti sú námietky nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozsudku, v ktorom sa

krajský súd podľa sťažovateľky nevysporiadal s jej odvolacími námietkami súvisiacimi s právnym posúdením veci.

Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už uviedol, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. V súvislosti s námietkami sťažovateľky ústavný súd považoval za potrebné poukázať na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), ani súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto nie je oprávnený posudzovať správnosť skutkových a následne na nich založených právnych záverov všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu (obdobne napr. III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010). Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov (II. ÚS 193/2010). Do právomoci ústavného súdu však patrí kontrola zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňujúce a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 271/05, III. ÚS 153/07).

O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia ide spravidla vtedy, ak ústavný súd zistí takú interpretáciu a aplikáciu právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera jej účel a význam, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne

rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

Podľa doterajšej judikatúry ústavného súdu súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (napr. III. ÚS 209/04, IV. ÚS 115/03, IV. ÚS 112/05, III. ÚS 25/06, IV. ÚS 301/09, IV. ÚS 27/2010, rovnako aj rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, *Annuaire*, č. 303-B). Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (porovnaj napríklad *Georgidias v. Grécko* z 29. mája 1997, *Recueil* III/1997).

Vzhľadom na charakter námietok sťažovateľky ústavný súd tiež zdôrazňuje svoju stabilnú judikatúru, podľa ktorej odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 618/2012, III. ÚS 104/2013), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok.

Na citovaný právny názor nadväzuje § 219 ods. 2 OSP, podľa ktorého ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého

rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Ústavný súd preto v prvom rade preskúmal rozsudok okresného súdu, ktorým bola sťažovateľka zaviazaná zaplatiť žalobkyni peňažné plnenie s príslušenstvom. Okresný súd vykonal vo veci dokazovanie zmluvou o poskytovaní plnenia z „*Podporného dôchodkového fondu Slovenskej sporiteľne, a. s.*“ (ďalej len „podporný dôchodkový fond“), dohodou o ukončení zmluvy o poskytnutí plnenia (ďalej len „dohoda“) z podporného dôchodkového fondu, výpoveďou z predmetnej zmluvy, ako aj štatútom podporného dôchodkového fondu v znení jeho dodatkov a ostatným spisovým materiálom.

Podľa § 842 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej aj „Občiansky zákonník“) zmluvou o dôchodku sa zakladá niekomu na doživotne alebo na inak určenú dobu neurčitého trvania právo na vyplácanie určitého dôchodku.

Podľa § 582 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak je dojednaná zmluva na dobu neurčitú, ktorej predmetom je záväzok na nepretržitú alebo opakovanú činnosť, alebo záväzok zdržať sa určitej činnosti alebo strpieť určitú činnosť a ak zo zákona alebo zo zmluvy nevyplýva spôsob jej výpovede, možno zmluvu vypovedať v lehote troch mesiacov ku koncu kalendárneho štvrt'roka.

Predmetom zmluvy, ktorú uzatvorila žalobkyňa ako príjemkyňa a sťažovateľka ako povinná, bolo doživotné plnenie žalobkyni z uplatneného nároku na plnenie z podporného dôchodkového fondu podľa štatútu fondu v príslušných sumách k 15. dňu každého mesiaca až do dožitia žalobkyne na základe skutočností uvedených v žiadosti o plnenie, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou zmluvy. Po splnení podmienok uplatnila žalobkyňa proti sťažovateľke nárok na plnenie z podporného dôchodkového fondu.

Okresný súd zistil, že sťažovateľka na základe predmetnej zmluvy spočiatku žalobkyni plnila, následne jej však doručila bez uvedenia dôvodu s poukazom na § 582

Občianskeho zákonníka výpoveď zmluvy, ktorú žalobkyňa považovala za neplatnú tvrdiac, že zmluva bola viazaná na objektívnu konkrétnu právnu skutočnosť, ktorá nastane ex post, a to dožitie. Z toho žalobkyňa vyvodzovala, že zmluva bola uzatvorená na dobu určitú a nebolo ju možné vypovedať v zmysle § 582 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na uvedené tvrdila, že zmluva je platná a účinná a domáhala sa plnenia z nej.

Z rozsudku okresného súdu vyplýva, že sťažovateľka žiadala žaloby zamietnuť aj s poukazom na § 27 ods. 8 zákona o bankách, podľa ktorého banky nesmú uzatvárať zmluvy za nápadne nevýhodných podmienok, najmä také zmluvy, ktoré ich zaväzujú na hospodársky neodôvodnené plnenie alebo na plnenie zjavne nezodpovedajúce poskytovanej protihodnote, pričom za takúto zmluvu označila aj zmluvu uzavretú so žalobkyňou.

Na základe vykonaného dokazovania považoval okresný súd za preukázané, že sťažovateľka so žalobkyňou uzavrela podľa § 842 Občianskeho zákonníka zmluvu o poskytovaní plnenia z podporného dôchodkového fondu, ktorej predmetom bolo doživotné plnenie sťažovateľkou ako povinnou v prospech žalobkyne ako príjemcu v sume uvedenej v predmetnej zmluve, a to mesačne. Sťažovateľka po istom čase uplatnila proti žalobkyňi výpoveď z predmetnej zmluvy, lebo podľa jej názoru zmluva bola uzavretá na dobu neurčitú. Okresný súd v rozsudku sp. zn. 14 C 103/2010 z 19. apríla 2011 ustálil, že *„... zmluvou podľa § 842 Obč. zák., ktorá musí mať písomnú formu, sa niekto zaväzuje, že inému doživotne alebo na inak určenú dobu neurčitého trvania bude vyplácať určitý dôchodok...“*.

Podľa názoru okresného súdu *„pokiaľ ide o námietky odporcu týkajúce sa neplatnosti predmetnej zmluvy o dôchodku v zmysle § 575 Obč. zák. z dôvodu jej rozporu s novelizovaným zákonom č. 483/2001 Z. z. o bankách, konkrétne § 27 ods. 1 v nadväznosti na ustanovenie § 116 zákona o bankách súd má za to, že v danom prípade zmluva o dôchodku nie je zmluvou uzatvorenou na strane banky za nápadne nevýhodných podmienok, ktorá by banku zaväzovala na hospodársky neodôvodnené plnenie alebo na plnenie zjavne nezodpovedajúce poskytovanej protihodnote“*.

Okresný súd ďalej konštatoval, že spornou zmluvou „*sa v prospech navrhovateľky založilo právo na vyplácanie dôchodku doživotne, t. j. na dobu určenú neurčitého trvania, kedy je presne určený okamih začiatku vyplácania dôchodku a okamih ukončenia právneho vzťahu, a to smrťou, ktorá skutočnosť nie je závislá od ľudskej vôle. Už charakter predmetného právneho vzťahu... svedčí tomu, že takýto typ zmluvy nie je možné dohodnúť na čas určitý, ale buď doživotne... alebo na inak určenú dobu neurčitého trvania špecifikovaného určitým časovým úsekom...*“.

Sťažovateľka podala proti rozsudku prvostupňového súdu odvolanie, ktoré krajský súd ako odvolací súd prerokoval bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné. Z tohto dôvodu odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku sp. zn. 3 Co 284/2014 z 26. júna 2014 vo vzťahu k povahe zmluvy o dôchodku zdôraznil, že „*právo na vyplácanie dôchodku je síce časovo určené, ale nie je obmedzené určitým vopred a konkrétne vymedzeným časom trvania, preto môže ísť o právo na poskytovanie dôchodku doživotne, ale na inak obmedzený čas neurčitého trvania... Skutočnosť, že takto určená doba má neurčité trvanie, je logická, keďže nie je možné v čase uzatvorenia zmluvy dopredu vedieť, kedy poberateľ dôchodku zomrie... Vymedzenie doby trvania zmluvného vzťahu k udalosti, o ktorej je isté, že v budúcnosti nastane (ako v prípade smrti), nie je však možné považovať za neurčité a nezakladá zmluvný vzťah na dobu neurčitú, je z neho zrejmé, že je určený začiatok trvania tohto zmluvného vzťahu ako aj jeho koniec (ohraničený smrťou), a zrejmé nie je len to, kedy k nemu dôjde. Zo žiadneho pozitívneho práva totiž nemožno vyvodit', že by dojednanie právneho pomeru na dobu určitú muselo byť vymedzené konkrétne uvedeným dátumom, alebo dokonca presnejším časovým určením.*“.

V nadväznosti na námietku sťažovateľky týkajúcu sa neaplikovania ustanovení § 27 ods. 8, § 116 a najmä § 119 ods. 3 vety za bodkočiarkou zákona o bankách zo strany okresného súdu krajský súd v závere poznamenal, že „*žalovaný neuzatváral zmluvu so žalobkyňou ako podnikateľ pri výkone svojej podnikateľskej činnosti; nešlo o vzťah banky s klientom, ale zo strany žalovaného išlo o zabezpečenie sociálnej starostlivosti o pracovníka odchádzajúceho do dôchodku...*“.

Ústavný súd sa s poukazom na obsah citovaného odôvodnenia rozsudku okresného súdu v spojení s rozsudkom krajského súdu nestotožňuje s tvrdením sťažovateľky o nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu. Krajský súd náležite a zrozumiteľne odpovedal na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, ktoré sťažovateľka v odvolaní nastolila, a nevyhol sa ani ťažiskovým odvolacím argumentom sťažovateľky majúcim pre vec podstatný význam. Odôvodnenie jeho rozhodnutia obsahuje dostatok skutkových argumentov a ich právnych posúdení, tieto skutkové a právne závery nie sú v logickom rozpore a neavizujú zjavné omyly v aplikácii procesných a hmotnoprávných predpisov. Vzhľadom na to ústavný súd považuje napadnutý rozsudok za ústavne udržateľný, spĺňajúci hlavné požiadavky vyplývajúce zo základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces vo vzťahu k odôvodneniu súdneho rozhodnutia.

Neakceptovanie námietky sťažovateľky o nedostatku odôvodnenia napadnutého rozsudku vo vzťahu k aplikácii ňou uvádzaných ustanovení zákona o bankách je založené na stotožnení sa krajského súdu so súdom prvého stupňa na tom, že na prerokúvanú vec sa uvedený zákon nevzťahuje.

Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom odôvodnenia rozsudku krajského súdu (v spojení s dôvodmi rozsudku okresného súdu) dospel k názoru, že zo záverov odvolacieho súdu týkajúcich sa kľúčového právneho problému spočívajúceho v hľadaní ústavne akceptovateľnej odpovede na otázku, či zmluva o dôchodku podľa § 842 Občianskeho zákonníka zakladajúca právo na dôchodok do konca života (alebo na inak určenú dobu neurčitého trvania) je zmluvou na dobu určitú alebo neurčitú, nevyplýva jednostrannosť alebo taká aplikácia dotknutých ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov (v tomto prípade Občiansky zákonník), ktorá by bola popretím ich podstaty či zmyslu.

Dôvody napadnutého rozsudku, ktoré viedli krajský súd k rovnakému právnomu záveru, ku ktorému dospel aj okresný súd, že zmluva o dôchodku uzatvorená medzi sťažovateľkou a žalobkyňou je zmluvou uzatvorenou na dobu určitú, a to doživotne, pričom

vymedzením povinností plniť doživotne zmluvné strany prejavili vôľu byť takýmito zmluvami viazané až do smrti osoby oprávnenej na prijatie dôchodku, preto samotná vôľa sťažovateľky ukončiť jednostranne (výpoveďou) svoj záväzok je vzhľadom na charakter zmluvy nepostačujúca, v dôsledku čoho je takáto výpoveď neplatná pre rozpor so zákonom, nemôžu podľa názoru ústavného súdu viesť k záveru o ústavnej neakceptovateľnosti napadnutého rozsudku krajského súdu, čo by zároveň zakladalo dôvod na vyslovenie porušenia čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Krajský súd rozhodol vo veci sťažovateľky spôsobom, s ktorým sťažovateľka síce nesúhlasí, avšak obsahom základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie nie je právo na prijatie takého rozhodnutia, ktoré by muselo konvenovať názorom a požiadavkám sťažovateľky. Nezávislé súdne rozhodovanie občianskoprávných sporov vyúsťuje takmer bezvýnimočne do takého verdiktu, že jeden z účastníkov konania nie je procesne úspešný (m. m. IV. ÚS 320/2012, II. ÚS 180/2013).

Ústavný súd dodáva, že k tejto právnej otázke už vyslovil právny názor vo viacerých svojich rozhodnutiach (okrem nálezu sp. zn. II. ÚS 26/2012 z 25. apríla 2012, napr. tiež v uznesení sp. zn. IV. ÚS 550/2012 zo 7. novembra 2012 a uznesení sp. zn. II. ÚS 505/2012 z 13. novembra 2012) s tým, že v zmysle jeho právneho názoru by bolo v rozpore s účelom a zmyslom právnej úpravy zmluvy o dôchodku pripustiť, aby istota poskytovania dôchodku oprávnenej osobe bola (v takýchto prípadoch) narušená možnosťou povinnej osoby kedykoľvek takýto zmluvný vzťah ukončiť. V takýchto veciach je preto vylúčené tento zmluvný typ ukončiť výpoveďou podľa § 582 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

Súčasťou doterajšej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, že ak všeobecný súd reagoval na procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu a štádia civilného procesu, v ktorom účastník uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu, nemôže dôjsť k porušeniu základného práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 329/04).

S odvolaním sa na uvedené ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutými rozsudkom krajského súdu a namietanými porušeniami označených práv (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru), a preto sťažnosť sťažovateľky odmietol pri predbežnom prerokovaní ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky obsiahnutými v jej sťažnostnom petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. septembra 2014